

USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN COOPERATION IN STUDENT EDUCATION

Ergasheva Gulshoda Amirovna

She is a teacher at the Samarkand Regional Center for
Retraining and Advanced Training of Public Educators

Annotation

This article highlights the growing interest and interest of the new pedagogical technologies in the learning process today, in the elementary education that forms the basis of secondary schools. The use of pedagogical technologies in the process of teaching science provides guidelines on the ways in which pupils can deepen their profound learning.

Key words: School, educational process, state educational standard, educational system, small groups, pedagogical technologies, communication, independence, non-academic, mastering, roundtable discussion.

Har bir jamiyatning kelajagi uning ajralmas qismi va hayotiy zarurati bo'lgan ta'lim tizimining qay darajada rivojlanganligi bilan belgilanadi. Bugungi kunda mustaqil taraqqiyot yo'lidan borayotgan mamlakatimizning uzluksiz ta'lim tizimini isloh qilish va takomillashtirish, yangi sifat bosqichiga ko'tarish, unga ilg'or pedogogik va axborot texnologiyalarini joriy qilish hamda ta'lim samaradorligini oshirish davlat siyosati darajasiga ko'tarildi.

Ma'lumki, uzluksiz va uzviylik ta'lim tizimida ortiqcha takroriylikka chek qo'yib, avvalo, jamiyatning ma'naviy va intellektual salohiyatini kengaytiradi, qolaversa, davlatning ijtimoiy va ilmiy-texnik taraqqiyotini takomillashtirish omili sifatida ishlab chiqarishning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi. Pedogogik texnologiyalarning rivojlanishi va ularning o'quv-tarbiya jarayoniga kirib kelishi, shuningdek, axborot texnologiyalarning tez almashinuvi va takomillashuvi jarayonida har bir inson o'z kasbiy tayyorgarligini, mahoratini kuchaytirish imkoniyati yaratiladi.

Hozirgi kunda ta'lim jarayonida interfaol uslublardan foydalanib, ta'limni samaradorligini ko'tarishga bo'lgan qiziqish, e'tibor kundan-kunga kuchayib bormoqda. Zamonaviy texnologiyalar qo'llanilgan dars mashg'ulotlari o'quvchilar egallayotgan bilimlarni o'zlari qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga, hatto xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishlariga qaratilgan. O'qituvchi bu jarayonda shaxs va jamoaning rivojlanishi, shakllanishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi, shu bilan bir qatorda o'quvchi kompetensiyasi shakllanadi. Bunday o'quv jarayonida o'quvchi asosiy figuraga aylanadi.

Maktabda tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayonida o'rganiladigan mavzuning mazmuniga muvofiq pedogogik texnologiyalarni tanlash, ulardan o'z o'rnida va o'qitish maqsadlariga erishish nazarda tutilgan holda foydalanish o'qituvchilardan pedogogik texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari, mazkur texnologiyalar ta'lim mazmuniga qo'yadigan talablari, ya'ni o'rganiladigan mavzuning mantiqiy yo'nalishini e'tiborga olishni talab qiladi. Shuni qayd etish kerakki, o'rganiladigan mavzuning mazmuniga ko'ra pedogogik texnologiyalarni tanlash o'qituvchidan yuqori darajadagi bilim va pedogogik mahoratni talab etadi.

Hamkorlikda o'qitish g'oyasi jahonning rivojlangan mamlakatlaridagi olimlar tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, uzoq yillar davomida ta'lim-tarbiya jarayonida muvaffaqiyatli qo'llanilib kelinmoqda.

Hamkorlikda o'qitish texnologiyasidan asosan o'quvchilarda DTS va fan dasturida qayd etilgan bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish va ko'proq o'quvchilar tomonidan o'quv materiallarini

qayta ishlash orqali mustaqil va ijodiy fikr yuritish bilan bir qatorda, o'quvchilarni kompetensiyalarini rivojlantirishni nazarda tutadi.

Hamkorlikda o'qitishning asosiy g'oyasi dars jarayonida o'rganilishi lozim bo'lgan mavzu yuzasidan tuzilgan o'quv topshiriqlarini nafaqat birgalikda bajarish, balki hamkorlikda tahsil olish, ular o'rtasida ijtimoiy ahamiyatga molik bo'lgan o'zaro yordam, qo'llab-quvvatlashni o'rganishdir.

Hamkorlikda o'qitish har bir o'quvchini kundalik qizg'in aqliy mehnatga, ijodiy mustaqil fikr yuritishga o'rgatish, shaxs sifatida har bir o'quvchida shaxsiy qadr-qimmat tuyg'usini vujudga keltirish, o'z kuchi va qobiliyatiga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, ta'lim olishda mas'uliyat hissini shakllantirishni ko'zda tutadi.

Xulosa o'rnida so'zimni ushbu rivoyat bilan yakunlamoqchiman.

Kunlardan bir kun ko'l bo'yida qorni och qolgan bir kishi baliq tutib turgan donishmandga duch kelibdi va unga murojaat qilib: "Men ochman, menga yordam ber!". Donishmand quyidagicha javob beribdi: "Men senga baliq berishim mumkin, sen tez to'yasan va biroz vaqt o'tgach, xuddi shunday yana och qolasan va mendan yana yordam so'raysan. Men senga qarmoq berishim mumkin, lekin u qachondir sinib qolishi mumkin, unda sen menga yana murojaat qilishingga to'g'ri keladi. Yaxshisi, men senga qarmoq yasashni o'rgataman. Bu uzoq va qiyin, lekin keyinchalik senga mening yordamim kerak bo'lmaydi debdi.

Yuqorida keltirilgan rivoyatdan kelib chiqadigan xulosa shuki, hamkorlik ta'lim texnologiyalarining o'quvchini sidqidildan aqliy mehnat qilishga, o'quv topshiriqlarini sifatli bajarishga, o'quv materiallarini puxta o'zlashtirishga, o'rtoqlariga hamkor bo'lib, o'zaro yordam uyushtirilishiga zamin tayyorlaydi.

Shunday ekan yaxshi o'qituvchi o'quvchiga "qarmoq yasashni" o'rgatishi va aqlli o'quvchi esa uni o'rganishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, dars jarayonida o'quvchilarning samarali bilim olishlari uchun mashg'ulot davomida o'qituvchi o'ziga tegishli bo'lgan barcha vazifalarni bilishi va samarali amalga oshirish shart. Bu jarayonda mashg'ulotlarni jamoada, juftlikda, katta va kichik guruhlarda ishlashni tashkil etsa, o'quvchilar yuqori natijalarga erishadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Yo'ldoshev J.G., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari.-T, 2001.
2. Кудашева З.К., Магдиева С.С. Методика обучения литературе. Учебное пособие для учителей и студентов педагогических университетов и институтов. Т.: Изд-во «АЛОQАCHИ», 2008 - 263 с. (глава «Современные технологии обучения литературе»).
3. Магдиева С.С. Современные технологии преподавания русского языка и литературы. Учебное пособие для студентов педвузов Узбекистана. 2011.